

Sygn. akt VIII U. 2230/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący **SSO Julia Przylębska**

Protokolant st. sekr. sąd. Monika Sawka

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2014r. w Poznaniu

odwołania **A. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 25 września 2012r. Nr (...)

w sprawie **A. K.**

przy udziale zainteresowanej (...) Sp. z o.o.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o przeniesienie odpowiedzialności z tytułu składek

oddala odwołanie

Sygn. akt VIII U 2230/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.09.2012r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., działając na podstawie przepisów art. 83 oraz w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585), a także zgodnie z art. 116 oraz 107 i 108 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 749 ze zm.) orzekł, że **A. K.** jako prezes zarządu **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w B.** odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości z tytułu nieopłaconych składek wynikające z działalności spółki które wynoszą na:

- 1) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres: 10/2010r.- 10/2011r. w kwocie 57.710,57 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 12.104,00 zł,
- 2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres: 10/2010r.- 11/2011r. w kwocie 17.638,42 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 3.717,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 10-11/2010r., 01/2011r.-11/2011r. w kwocie 3.300,79 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 609,00 zł.

Razem 95.079,78 zł.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w ramach prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej należne składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i FGŚP nie zostały uregulowane, w całości, zatem do chwili obecnej na rozliczeniowym koncie płatnika figuruje zadłużenie z tego tytułu wraz z odsetkami za zwłokę. Organ rentowy w celu realizacji należności z tytułu nieopłaconych składek podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania nieuregulowanych składek w trybie egzekucji administracyjnej. Prowadzono bowiem wobec płatnika przymusowe dochodzenie należności w formie zajęcia rachunku bankowego spółki ze względu jednak na zbieg egzekucji do tego samego prawa majątkowego, dalsze, łączne prowadzenie postępowania egzekucyjnego z majątku dłużnika powierzono komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w B.. W ramach postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego sprawie ustalono, iż dotychczas wobec (...) Sp. z o.o. nie została ogłoszona upadłość, nie wskazano również mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości. Tym samym w tym przypadku nie zachodzi żadna ze wskazanych powyżej okoliczności wyłączających odpowiedzialność członka zarządu spółki. Zdaniem organu rentowego przejściowe trudności w uzyskiwaniu przez płatników dochodu powinny być wkalkulowane w tzw. ryzyko przedsiębiorcy. Kwestia dotycząca trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej prezesa zarządu spółki w ocenie organu rentowego nie stanowi przesłanki wyłączającej odpowiedzialność A. K. za zobowiązania płatnika, może natomiast mieć znaczenie przy rozpatrywaniu ewentualnego wniosku strony o udzielenie ulgi w spłacie należności.

Od powyższej decyzji z zachowaniem ustawowego trybu i terminu odwołała się A. K., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że funkcję Prezesa Zarządu (...) Sp. z o.o. objęła na mocy stosownej Uchwały Zgromadzenia Wspólników, dnia 15.09.2010r., co zostało ujawnione w KRS w listopadzie 2010r. Spółka posiada jednoosobowy Zarząd. Funkcję tę sprawuje do dnia dzisiejszego, z tym, że aktualnie jej czynności jako Zarządu zmierzają do zgodnego z przepisami zakończenia działalności prowadzonej przez Spółkę i zaprzestania jej bytu prawnego. W okresie wymienionym w zaskarżonej decyzji, tj. od października 2010r. do listopada 2011r. Spółka prowadziła działalność w bardzo trudnych okolicznościach zewnętrznych, m.in. rozwijający się kryzys w branży i ogólnogospodarczy oraz wewnętrznych, jak utrata zleceń, wrogie działania niektórych współpracujących drukarni polegające m.in. na przejmowaniu zleceń oraz pracowników. Zespół handlowy w okresie kilku miesięcy przestał istnieć. Celem ratowania pozycji i bytu Spółki, a przede wszystkim celem zaspokojenia wierzycieli N., w Spółce opracowano plan naprawczy, który miał być podstawą do wypracowania z wierzycielami zasad postępowania układowego, którego wykonanie miał nadzorować Sąd. Rozmowy w w/w zakresie ostatecznie nie dały efektu w postaci porozumienia wszystkich zainteresowanych stron układu i jeden z wierzycieli, drukarnia (...) Sp. z o.o. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. Postępowanie przed Sądem zostało zakończone odmową ogłoszenia upadłości. Spółka w roku 2011, pomimo trudności rynkowych, realizowała - co prawda z dużymi opóźnieniami swe zobowiązania finansowe, a wykonany w części z sukcesem plan naprawczy Spółki, a także do pewnego momentu obiecująco toczące się rozmowy przed układowe dawały zdecydowanie realną możliwość ustalenia zasad porozumienia o spłacie zobowiązań N. w systemie ratalnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie i powołując argumenty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania.

Na rozprawie w dniu 20.01.2014r., Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Sp. z o.o.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. powstała w dniu 01.06.2006r. i została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Przedmiotem działalności spółki jest m.in. produkcja artykułów piśmiennych, drukowanie gazet, pozostałe drukowanie, działalność usługowa związana z przygotowaniem do druku, introligatorstwo i podobne usługi, reprodukcja zapisanych nośników informacji, naprawa i konserwacja maszyn.

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Odwołująca A. od dnia 05.11.2010r. do chwili obecnej pełni funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o.

Ze sprawozdania finansowego spółki (...) za 2010r. wynika, że Spółka na koniec roku 2010 osiągnęła zysk (stratę) brutto w wysokości 260.416,16 zł, aktywa trwale stanowiły kwotę 20.363,91 zł, a aktywa obrotowe stanowiły kwotę 3.260.404,18 zł

Organ rentowy w celu realizacji należności z tytułu nieopłaconych składek podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania nieuregulowanych składek w trybie egzekucji administracyjnej. Prowadzono bowiem wobec płatnika przymusowe dochodzenie należności w formie zajęcia rachunku bankowego spółki ze względu jednak na zbieg egzekucji do tego samego prawa majątkowego, dalsze, łączne prowadzenie postępowania egzekucyjnego z majątku dłużnika powierzono komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w B..

Postanowieniem z dnia 05.03.2012r., sygn. akt: XV GU 80/11, Sąd Rejonowy w B. w punkcie 1 oddalił wniosek wierzyciela (...) Sp. z o.o. o ogłoszenie upadłości dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, w punkcie 2 przyznał T. F. kwotę 2.706 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czynności tymczasowego nadzorca sądowego oraz kwotę 466 zł tytułem zwrotu wydatków, które to kwoty wypłacić z zaliczki uiszczonej przez wnioskodawcę w dniu 27.12.2011r., a w zakresie kwoty 672 zł tymczasowo ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, w punkcie 3 nakazał pobrać od dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 672 zł tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25.09.2012r., organ rentowy orzekł, że A. K. jako prezes zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w B. odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości z tytułu nieopłaconych składek wynikające z działalności spółki które wynoszą na:

- 1) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres: 10/2010r.- 10/2011r. w kwocie 57.710,57 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 12.104,00 zł,
- 2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres: 10/2010r.- 11/2011r. w kwocie 17.638,42 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 3.717,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 10-11/2010r., 01/2011r.-11/2011r. w kwocie 3.300,79 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 25.09.2012r. w wysokości 609,00 zł.

Razem 95.079,78 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- zeznań świadka J. Ś. (k. 83v-84),
- zeznań odwołującej A. K. (k. 84-84v),
- sprawozdania finansowego spółki(...)za 2010r. (k. 60-64),

- dokumentacji lekarskiej dotyczącej problemów zdrowotnych odwołującej w 2011r. (k. 44-50)
- akt Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt XV GU 80/11,
- dokumentów zawartych w aktach organu rentowego nr (...)

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy jak również w aktach organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie, nie były one kwestionowane przez strony, nie budziły wątpliwości ani zastrzeżeń. Sąd nie znalazł podstaw, aby poddawać w wątpliwość ich autentyczność bądź prawdziwość zawartych w nich twierdzeń i odmówić im przymiotu wiarygodności.

Także wszelkie dokumenty prywatne Sąd wziął pod uwagę, nie powziąwszy zastrzeżeń co do ich autentyczności i wartości dowodowej, wobec faktu, że żadna ze stron w toku postępowania nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt XV GU 80/11, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. Ś., bowiem były spójne i logiczne. Świadek wiedział, że spółka nie odprowadzała składek na ubezpieczenie społeczne. Odwołująca mówiła świadkowi o tym, że są problemy z odprowadzaniem składek na ubezpieczenie społeczne. Chciała zapłacić zobowiązania wobec organu rentowego ze zwrotu za podatek VAT. Była to kwota około 360.000 zł. Nie udało się tego zrealizować, ponieważ Urząd Skarbowy nie dokonał wypłaty. Odwołująca w połowie roku 2011r. zachorowała, trafiła do szpitala i była długo nieobecna. Spółka nie dysponowała majątkiem.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej A. K. w zakresie w jakim pokrywały się z ustalonym w sprawie stanem faktycznym. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej, że była prezesem zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w okresie, którego dotyczy zaskarżona decyzja. Sąd nie dał wiary zeznaniom odwołującej w zakresie w jakim wskazała, że w okresie od 10/2010r. do 11/2011r. regularnie odprowadzała składki.

Podkreślić należy, że odwołujący nie wykazał inicjatywy dowodowej skierowanej na udowodnienie, iż wydana przez organ rentowy decyzja jest nieprawidłowa, niezgodna z rzeczywistym stanem rzeczy, czy z przepisami obowiązującego prawa. Odwołująca nie wskazała na żadne okoliczności, które zwalniałyby ją od odpowiedzialności za zaległości Spółki (...) Sp. z o.o. Odwołująca przyznała, że kwota wymieniona w zaskarżonej decyzji jest rzeczywiście kwotą zaległą i Spółka nie ma żadnego majątku.

Sąd w niniejszej sprawie stoi na stanowisku, iż wynikająca z art. 232 k.p.c. zasada kontradiktoryjności procesu cywilnego, która ma zastosowanie również do spraw ubezpieczeniowych, zobowiązuje strony do wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą one skutki prawne. Oznacza to, że sądy co do zasady orzekają na podstawie dokonanej oceny twierdzeń i dowodów stron oraz że mogą dopuścić dowód nie wskazany przez stronę tylko wówczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie jest wystarczający do jej rozstrzygnięcia. W przeciwnym razie Sąd nie ma obowiązku, a nawet nie jest uprawniony do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Strony same muszą zadecydować, czy wykazały już za pomocą przeprowadzonych dowodów swoje twierdzenia. Strony obowiązane są wykazać prawdziwość swoich twierdzeń i zdecydować o tym, jakie okoliczności winny w procesie udowodnić, a także o tym, czy okoliczności te zostały już wykazane, ewentualnie czy wykazanie ich w ogóle jest konieczne dla uzyskania pozytywnego dla siebie wyniku sprawy.

Prawdą jest, że zmiana treści art. 3 i 232 k.p.c. i wprowadzona nią dominacja zasady kontradiktoryjności procesu cywilnego, nie zwalnia sądu ubezpieczeń społecznych od obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i dopuszczenia w tym celu dowodu nawet przez strony nie wnioskowanego (art. 486 § 1 i 2 k.p.c.) (wyrok SN z dnia

25.03.1998 II UKN 574/97 OSNP 1999/6/214), jednak Sąd nie ma prawa przejmowania na siebie całego ciężaru udowodnienia racji strony odwołującej, w szczególności gdy strona nie jest osobą nieporadną, wymagającą kontroli jej działania przed sądem.

W ocenie Sądu Okręgowego, rola Sądu powinna się ograniczyć do sprawnego kierowania sprawą oraz jej prawidłowego zakończenia co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Żądanie oparte na uprawnieniu musi być wykazane uzasadniającymi je faktami. Tak samo strona zaprzeczająca istnienia takiego uprawnienia obowiązana jest udowodnić, że świadczące o tym fakty zaistniały lub nawet istnieją nadal.

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołująca nie wykazała swoich racji zgłoszonych w odwołaniu na tyle, aby można je było uznać.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy zaistniały przesłanki do uznania, że odwołująca A. K. odpowiada za zaległości Spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. za okres od 10/2010r. do 11/2011r. na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Organ rentowy zarówno w zaskarżonej decyzji jak i w odpowiedzi na odwołanie wskazywał, że spełnione zostały pozytywne przesłanki przeniesienia odpowiedzialności a mianowicie to, iż egzekucja okazała się bezskuteczna, a odwołujący w okresie kiedy powstały zobowiązania pełnił funkcje członka zarządu oraz nie zostały wykazane okoliczności, które zwalniałyby odwołującego z odpowiedzialności za powyższe zobowiązania.

Natomiast odwołująca nie wskazywała na żadne okoliczności, które wyłączałyby jej odpowiedzialność.

Zgodnie z treścią art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio m. in. art. 116 ustawy z dnia 29.08.1997r. - Ordynacja podatkowa.

Z kolei w myśl art. 32 powołanej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na jednolitą linię orzecznictwa w tym zakresie. W wyroku z dnia 21.01.2010, sygn. II UK 157/09 (LEX 583805) Sąd Najwyższy wskazał, iż członkowie zarządu spółki z o.o. mogą być na podstawie wykładni językowo-logicznej, celowościowej i systemowej przepisów art. 116 o.p. w związku z art. 32 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obarczeni odpowiedzialnością za niezapłacone składki także w odniesieniu do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne. Podobnie wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z 25.11.2009r. (II UK 130/09 LEX 564791), wskazując, że członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mogą, na podstawie art. 116 o.p. w związku z art. 32 u.s.u.s. oraz w związku z art. 31 tej ustawy, zostać obciążeni odpowiedzialnością za niezapłacone w terminie przez tę spółkę składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne.

Należy zatem rozważyć czy w dacie wydawania zaskarżonej decyzji istniały przesłanki do przeniesienia odpowiedzialności na prezesa zarządu A. K. za nieopłacone składki spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B..

W myśl art. 116 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005r. nr 8 poz. 50 ze zm.) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej i spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, chyba że członek zarządu wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające upadłości (postępowanie układowe) albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, bądź też wskaże on mienie, z którego egzekucja jest możliwa. Stosownie zaś do treści § 2 powołanego przepisu odpowiedzialność członków zarządu spółki określona w § 1 obejmuje zobowiązania podatkowe, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członków zarządu spółki.

Powyższy przepis definiuje przesłanki, jakie muszą być spełnione dla przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie i doktrynie poglądem "do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. organ podatkowy jest obowiązany wykazać jedynie okoliczność pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania podatkowego, które przerodziło się w dochodzoną zaległość podatkową spółki, oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, bowiem ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej od odpowiedzialności spoczywa na członku zarządu" (wyrok NSA z dnia 06.03.2003r., SA/Bd 85/03, POP 2003, z. 4, poz. 93).

W niniejszej sprawie podstawową kwestią było rozstrzygnięcie, czy wystąpiły pozytywne przesłanki przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek. Nie ulega wątpliwości, że we wskazanym w decyzji okresie odwołująca A. K. pełniła funkcję prezesa zarządu.

Zgodnie z ugruntowanym poglądem w doktrynie i orzecznictwie przesłankę bezskuteczności egzekucji należy rozumieć jako sytuację, gdy nie ma jakichkolwiek wątpliwości, iż nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki.

Konieczne w niniejszej sprawie było rozważenie zaistnienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki.

Z brzmienia powołanego art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej wynika, że ciężar dowodu okoliczności uwalniającej od odpowiedzialności spoczywa na członku zarządu.

Pierwszą z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu, a także innych podmiotów wskazanych w art. 116 § 3 ordynacji podatkowej, jest wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy.

Analizując wskazaną przesłankę wyłączenia odpowiedzialności, należy stwierdzić, że po pierwsze istotną okolicznością, powodującą odstąpienie od orzeczenia o odpowiedzialności za zobowiązania spółki członka zarządu, jest sam fakt złożenia wniosku o ogłoszeniu upadłości we właściwym czasie.

W myśl art. 21 ustawy z dnia 28.02.2003r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535) dłużnik jest obowiązany zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, tj. stał się niewypłacalny czyli gdy nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań.

W niniejszej sprawie, na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, nie wynika, aby Spółka (...) Sp. z o.o. kiedykolwiek złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości.

Wniosek taki o ogłoszenie upadłości dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. został złożony, ale przez wierzyciela (...) Sp. z o.o.

Postanowieniem z dnia 05.03.2012r., sygn. akt: XV GU 80/11, Sąd Rejonowy w B. w punkcie 1 oddalił wniosek wierzyciela (...) Sp. z o.o. o ogłoszenie upadłości dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, w punkcie 2 przyznał T. F. kwotę 2.706 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czynności tymczasowego nadzorca sądowego oraz kwotę 466 zł tytułem zwrotu wydatków, które to kwoty wypłacić z zaliczki uiszczanej przez wnioskodawcę w dniu 27.12.2011r., a w zakresie kwoty 672 zł tymczasowo ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w B., w punkcie 3 nakazał pobrać od dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w B. kwotę 672 zł tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania.

Drugą z przesłanek wyłączenia odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, a także ewentualnie pełnomocnika lub współnika tych spółek w organizacji, jest wskazanie mienia spółki, z którego możliwa jest egzekucja.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, które w pełni podziela Sąd Okręgowy, w celu prawidłowego obciążenia członka zarządu odpowiedzialnością za zobowiązania spółki z tytułu podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne, niezbędne jest również wykazanie, że bezskuteczna okazała się egzekucja do całego majątku spółki, a wierzyciel wyczerpał wszelkie sposoby egzekucji, jednak cel egzekucji, jakim jest wyegzekwowanie wszystkich zaległości podatkowych, nie został osiągnięty (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 8.01.2008r., I UK 172/07, lex nr 447258, wyrok SN z 8 kwietnia 1999 r., II KKN 261/98, niepubl., a także wyrok SN z 19 stycznia 2000 r., II KKN 682/98, LEX nr 51055; wyrok s. apel. w Warszawie z 25 maja 2004 r., III AUa 1201/03, OSA 2005, nr 1, poz. 3; wyrok SN z 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 134). Egzekucja tylko z części majątku lub przeprowadzona z wykorzystaniem tylko jednego ze sposobów egzekucji nie uzasadnia przyjęcia bezskuteczności egzekucji jako przesłanki odpowiedzialności członka zarządu spółki handlowej za dług tej spółki jako płatnika składek na ubezpieczenie społeczne (zob. wyrok SN z 11 maja 2006 r., I UK 271/05, niepubl.). Ciężar wykazania bezskuteczności egzekucji spoczywa na organie podatkowym (organie rentowym) (np. wyrok NSA z 6 marca 2003 r., SA/Bd 85/03, POP 2003, z. 4, poz. 93; cyt. wyżej wyrok WSA w Olsztynie z 24 marca 2005). W przedmiotowej sprawie, nie ulega wątpliwości, iż Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek wierzyciela (...) Sp. z o.o. o ogłoszenie upadłości dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13.05.2009r., sygn. akt I UZP 4/09, podjętej w składzie siedmiu sędziów - które to stanowisko Sąd Okręgowy podziela - bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 116 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. -Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005r., Nr 8, poz. 60 ze zm.) w związku z art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2007r., Nr 11, poz. 74 ze zm.), może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, poprzedzającym wydanie decyzji o odpowiedzialności członka zarządu spółki za te należności.

Art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej wymaga, aby egzekucja przeciwko spółce okazała się w całości lub w części bezskuteczna, podczas gdy za zobowiązania cywilnoprawne spółki z ograniczoną odpowiedzialnością członek jej zarządu odpowiada, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna. Użycie w Ordynacji formy dokonanej czasownika okazać się (okazała się) w odróżnieniu od formy niedokonanej w Kodeksie spółek handlowych (okaże się) świadczy o tym, że na gruncie prawa publicznego o bezskuteczności egzekucji można mówić tylko jako o zdarzeniu zaistniałym, a nie jako o zdarzeniu przyszłym. Ten zabieg ustawodawczy uniemożliwia odnośnie należności publicznoprawnych utożsamienie „bezskuteczności egzekucji” z nieściągalnością wierzytelności od spółki, tj. stanem, w którym z okoliczności sprawy wynika, że spółka nie ma majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie swojej należności, a zatem, że wszczynanie postępowania egzekucyjnego będzie bezcelowe, albowiem egzekucja okaże się bezskuteczna.

Wykładnia językowa art. 116 § 1 Ordynacji nie pozostawia bowiem wątpliwości, że przesłanką odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za jej zobowiązania publicznoprawne jest to, aby egzekucja tych właśnie należności (podatkowych, składkowych) okazała się bezskuteczna. Odpowiedzialność członków zarządu spółki kapitałowej

przewidziana w art. 116 Ordynacji musi być traktowana jako ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli publicznoprawnych przeciwko spółce. Bezskuteczność egzekucji jest zaś stanem faktycznym, w którym z majątku podmiotu nie da się uzyskać zaspokojenia całości lub części należności. Nie jest zatem stanem niezmiennym, wobec czego nie można wykluczyć, iż ze względu na różne okoliczności, które mogą powstać po stwierdzonej bezskuteczności egzekucji innych wierzytelności, należności publicznoprawne mogłyby być jednak zaspokojone z majątku spółki.

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W celu realizacji należności z tytułu nieopłaconych składek organ rentowy podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania nieuregulowanych składek w trybie egzekucji administracyjnej. Prowadzono bowiem wobec płatnika przymusowe dochodzenie należności w formie zajęcia rachunku bankowego spółki ze względu jednak na zbieg egzekucji do tego samego prawa majątkowego, dalsze, łączne prowadzenie postępowania egzekucyjnego z majątku dłużnika powierzono komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w B..

Odwołująca nie wskazała mienia Spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości. Tym samym w tym przypadku nie zachodzi żadna ze wskazanych powyżej okoliczności wyłączających odpowiedzialność członka zarządu spółki. Prowadzone w stosunku do spółki postępowanie egzekucyjne częściowo okazało się bezskuteczne i dotychczas nie doprowadziło do realizacji wierzytelności ZUS.

Odnosnie argumentów odwołującej, dotyczących trudności w prowadzeniu przez spółkę działalności gospodarczej, zatrudnianiu pracowników oraz wywiązywania się z zawartych umów należy wskazać, że w ocenie Sądu przejściowe trudności w uzyskiwaniu przez płatników dochodu powinny być wkalkulowane w tzw. ryzyko przedsiębiorcy. Ze względu na szczególnie charakter składek ubezpieczeniowych ich opłacenie leży przede wszystkim w interesie ubezpieczonych. Składki te bowiem pozostają w ścisłym związku ze swym przeznaczeniem uwzględniającym różne zdarzenia losowe ubezpieczonych osób, jak np. choroba inwalidztwo niezdolność zarobkowania ze względu na wiek. Zrozumiałym jest zatem nałożony przez ustawodawcę na płatnika składek obowiązek terminowego rozliczenia i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Doniosły charakter wymienionych należności potwierdza fakt, iż obowiązek ich odprowadzenia wynika wprost z przepisów ustawy z dnia 13 października o systemie ubezpieczeń społecznych.

Należy również wskazać, że powołana kwestia dotycząca trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej prezesa zarządu spółki również w ocenie organu rentowego nie stanowi przesłanki wyłączającej odpowiedzialność odwołującej za zobowiązania płatnika, może natomiast mieć znaczenie przy rozpatrywaniu ewentualnego wniosku strony o udzielenie ulgi w spłacie należności.

Wobec tego należy przywołać wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25.05.2004r. (sygn. III AUa 120 1/03), z którego uzasadnienia wynika iż bezskuteczność egzekucji nie musi zawsze wynikać z prowadzonego uprzednio postępowania egzekucyjnego, ale może wynikać z okoliczności sprawy, szczególnie gdy wynika z nich że spółka nie posiada jakiegokolwiek majątku. Podobne stanowisko zajął w sentencji wyroku z dnia 31.01.2007r. (sygn. I FSK 508/06) Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie. Stwierdził on, iż „warunkiem koniecznym (przesłanką pozytywną podjęcia orzeczenia w trybie art. 116 1 Ordynacji podatkowej jest bezskuteczność egzekucji do majątku spółki, którą to okoliczność organy podatkowe władne są wykazać za pomocą wszelkich dowodów potwierdzających fakt niemożności zaspokojenia całości bądź części publicznoprawnych roszczeń Skarbu Państwa. Wymóg formalnego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji administracyjnej nie znajduje przy tym jakiegokolwiek umocowania w treści obowiązującego prawa”. Z kolei Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17.02.2009 (sygn. 1 UK 231/08), idąc po tej samej linii wręcz skłania się do twierdzenia, że egzekucją może być samo wezwanie dłużnika do zapłaty. Jeżeli [ten] nie ureguluje należności, to już wówczas można stwierdzić, że egzekucja jest bezskuteczna”. Racjonalizację w wymogu wykazania bezskuteczności egzekucji na gruncie art. 116 Ordynacji podatkowej dokonała uchwała Naczelnego Sądu

Administracyjnego w Warszawie z dnia 08.12.2008r. (sygn. II FPS 6/08), bowiem w jej uzasadnieniu skład orzekający podniósł możliwość wykazania bezskuteczności egzekucji należności publicznoprawnych także na podstawie wcześniej prowadzonego postępowania egzekucyjnego, obejmującej należności min. inne niż publicznoprawne. Taka praktyka ma według tej uchwały unikać powielania oczywiście zbędnych czynności egzekucyjnych.

Odwołująca w toku postępowania nie wykazała istnienia żadnych przesłanek wyłączających jej odpowiedzialność za zobowiązania Spółka (...) Sp. z o.o. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Skoro, więc wyniki postępowania przed Sądem potwierdziły wyniki postępowania dowodowego przed pozwanym organem rentowym, a stanowisko ubezpieczonej sprowadza się do polemiki z ustaleniami Sądu i ZUS, przy braku dowodów przeciwnych, to brak jest podstaw do uznania, że stanowisko organu rentowego było niezasadne.

Wyniki postępowania dowodowego przed Sądem doprowadziły do analogicznych ustaleń jak te, których dokonał organ rentowy, dlatego też Sąd mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

SSO Julia Przyłębska